

## PLESNI KROŽEK ZA NAJMLAJŠE NA OŠ PRIMOŽA TRUBARJA LAŠKO

Tanja Vrhovšek, profesorica razrednega pouka,  
OŠ Primoža Trubarja Laško



Kljub poplavi medijev se mnogi učenci še vedno radi odločajo za interesne dejavnosti, ki jim omogočajo sproščeno gibanje in hkrati druženje s sovrstniki.

Na naši šoli imajo učenci možnost vključevanja k plesnemu krožku skozi celotno devetletno izobraževanje. Plesni krožek izvajamo tri učiteljice – vsaka za učence enega triletja. Znanje ljudskih plesov pa si lahko učenci pridobijo še v okviru folklore.

### UVOD

V sodobni družbi otroci vse več časa preživijo pred ekrani. Tudi učna snov pri posameznih predmetih učence pogosto usmerja v to, da določene podatke poiščejo na spletu. Seveda razumemo, da so vsebine veliko bolj zanimive na računalniku kot v knjigi. A pri tem ne smemo pozabiti, da otrokom, ki svoje znanje bogatijo na ta način, primanjkuje gibanja, obenem pa lahko imajo tudi težave s socialno vključenostjo.

»Gibanje je človekova nuja. Vanjo nas ne silijo le vsakdanja praktična opra-

vila, ampak naše telo, ki je ustvarjeno za gibanje. Plesno gibanje je človekova želja.« (Sachs 1997.)

### NAŠ PLESNI KROŽEK

Na osnovni šoli že deseto leto vodim plesni krožek. Sprva je bilo h krožku vpisanih okoli 15 učencev drugega in tretjega razreda. V letošnjem šolskem letu smo za učence prvega triletja oblikovali dve skupini, saj bi bilo učencev za eno skupino preveč. V prvem razredu je tako tokrat v plesni krožek vključenih 22 učencev, v drugi skupini pa je 24 učencev.

Plesni krožek za najmlajše poteka vsakih 14 dni po eno uro na teden, učenci drugega in tretjega razreda pa krožek obiskujejo vsak teden po eno šolsko uro.

Večinoma so k plesnemu krožku vključena dekleta, sem pa v vseh teh letih poučevanja imela tudi nekaj pogumnih dečkov.

Zakaj pogumnih? Ker mora vsaka plesalka oz. plesalec v sebi zbrati kar precej poguma, da samozavestno stopi na oder in odpleše svojo plesno točko. A želja po nastopih je pri



učencih te starosti tako izrazita, da je motivacija velika tudi na plesnih vajah, čeprav so te včasih že morda celo malce dolgočasne, saj je treba določene gibe večkrat ponavljati in jih utrjevati. Fantje, ki se pridružijo tako veliki skupini deklet, so pa še posebej pogumni.

V uvodni uri učencem povem, da bomo pri plesnem krožku plesali oz. plesno ustvarjali in se za nagrado s svojimi plesnimi koreografijami predstavili na različnih dogodkih, kot so šolske in občinske prireditve ter s plesno miniaturo sodelovali na plesni reviji. Takrat jim oči po navadi kar zažarijo, saj otroci radi tekmujejo oz. radi pokažejo, kaj vse že znajo.

#### CILJI PLESNE VZGOJE:

»Splošni cilji plesne vzgoje vključujejo otrokov umski, čustveni, socialni in predvsem gibalni razvoj.

#### Splošni cilji:

- plesni: omogočajo, da učenci razvijajo gibalno ustvarjalnost, da lahko vsak izmed njih najde plesni izraz in naravnost gibanja, ki izhaja iz doživetij;
- zdravstveni: omogočajo, da učenci zadovoljijo potrebo po gibanju;
- motorični in fiziološki: omogočajo, da učenci razvijajo koordinacijo gibanja, orientacijo v prostoru, hitrost, natančnost, ravnotežje, moč, gibljivost in aerobno vzdržljivost;
- estetski: učenci razvijajo estetsko in umetniško ustvarjalnost;
- razvedrilni: učenci zadovoljujejo potrebo po razvedrilu;
- kognitivni: omogočajo, da učenci razvijajo posluš in umske sposobnosti;
- socialni: omogočajo učencem, da se lahko uveljavijo v skupini;
- higienski: učenci se učijo osnovne higijene.

V šoli so najpomembnejši operativni cilji, saj zahtevajo, da opredelimo, kaj želimo doseči s plesnimi dejavnostmi. Delimo jih lahko na:

- izobraževalne,
- vzgojne,

- biološke,
- razvedrilne.

Cilji skušajo zajeti kompleksnost, zato se med seboj prepletajo in tvorijo celoto.» (Zagorc 2006.)

#### SODELOVANJE PLESALK Z OTROŠKIM PEVSKIM ZBOROM IN OTROŠKO GLEDALIŠKO SKUPINO

V preteklem šolskem letu smo s prvošolci plesnega krožka sodelovali pri ustvarjanju otroške spevoigre Kresniček skladatelja Radovana Gobca. Sodelovali smo s pevskim zborom naše šole in učenci, ki so vključeni v gledališko skupino, ki deluje v našem kraju.

Prvošolci so odplesali ples škratov. Učenci so plesno ustvarjali na instrumentalno glasbeno spremljavo. Seveda pa sem jim zgodbo o Kresničku najprej predstavila.

Kresniček – glavni lik zgodbe – zaradi svoje ošabnosti izgubi lučko. Povsod jo išče: pri živalih, rastlinah, škrtih, vilah, zvezdi, luni, soncu, vendar je ne najde. Ko skoraj obupa, v srcu začuti, kaj je počel narobe, zato sklene, da bo spremenil svoje vedenje. Kresnička mu vrne lučko in vsi se veselijo ob kresu.

Z učenci smo se pogovarjali o vsebini. Nato smo, zaradi časovne neuskladenosti nastopajočih, najprej oblikovali koreografijo brez prisotnosti glavnega igralca Kresnička. Vsaka skupina (pevci, plesalci in igralci) je svoj del predstave zasnovala sama, neodvisno od preostalih dveh.

S prvošolkami smo raziskovale gibanje škratov. Kako bi jih najbolje uprizorile z gibi? Glede na to, da smo nekaj preteklih ur že plesali ples palčkov, so nekatere učenke povzele gibe iz preteklih ur. Učenci pri tej starosti potrebujejo nekoliko več spodbude za improvizacijo. Plesalkam sem postavila določene cilje in omeji-

tve. Povedala sem jim, da bodo na oder prihajale v dveh skupinah, saj je tak preplet gibov nekako narekovala tudi glasba. Kakšno bo gibanje oz. kakšni bodo koraki, kakšne gibe bodo izvajale z rokami, vse to smo oblikovale skupno, glede na to, kako se je z lastnimi gibi odzvala vsaka plesalka posebej. Plesalke so ob glasbi plesale vse naenkrat, da se niso počutile tako izpostavljene, kot če bi svoje raziskovanje gibov pokazale vsaka posebej pred celotno skupino.

Izbrale smo gibe, ki jih je v večini lahko usklajeno izvedla cela skupina. Časovno smo bile omejene zgolj na dobro minuto glasbe, zato je bilo po-

membno, da učenke niso zamujale pri določenih delih skladbe.

Glavni lik spevoigre je bil seveda Kresniček, okoli katerega so plesalke po prihodu na oder v dveh skupinah oblikovale krog. Plesalke so bile pozorne, da so s svojim izražanjem z gibi prikazale posmehljiv odnos do Kresnička. Z vrtenjem na mestu v sedečem položaju in z »žuganjem« z rokami so razbile monotonost sedenja v krogu.

Pomemben element v predstavi je bila Kresničkova lučka, ki jo je ta izgubil. Slednje je bilo treba smiselno vključiti v koreografijo in hkrati z njo izvesti takšno gibanje, da bo ostala nepoškodovana oz. njen pomen z gibanjem plesalk še bolj izpostaviti. Je pa uporaba lučke pri plesalkah pomagala vzdrževati večjo koncentracijo.

Plesalke so si z lahkotnimi gibi predajale lučko in druga za drugo zapuščale krog. Z gibanjem z lučko v roki in lahkotnim pozibavanjem so prikazale veselje pri prevzemanju lučke.

Ker je večina plesalk sploh prvič sodelovala pri oblikovanju plesne stvaritve, s katero so se predstavile na odru, je bil velik napor že to, da se

#### V preteklem šolskem letu smo s prvošolci plesnega krožka sodelovali pri ustvarjanju otroške spevoigre Kresniček skladatelja Radovana Gobca.

naučijo, da se na odru ne skrivajo, da publiki ne kažejo hrbta, kadar tega ne vključuje določen gib.

Čeprav je bila naša plesna stvaritev v spevoigri Kresniček le majhen delček velikega mozaika, je bila za nas veliko, pomembno doživetje, ki je vključevalo bogat vzgojno-izobraževalni proces in je za plesalke prvošolke pomenilo čudovit, nepozaben doživljajski dogodek.

»Cilj vsakega ustvarjanja je nek "izdelek" in tudi pri plesu se srečamo s celo vrsto majhnih in velikih umetnin. Prav je, da jih otroci pokažejo drug drugemu, svojim prijateljem, sošolcem, učiteljem, staršem, publiki. Ko nastopamo, se znajdemo v čisto posebnem svetu in za otroka je še kako pomembno, da se sreča z njim, da zna premagati svojo tremo, negativna čustva in počutja, da pa občuti tudi naslado ob uspehu, "blišč odrskih luči", srečo ob aplavzu.« (Zagorc 2006.)

#### ZAKLJUČEK

Učenke so novembra in prvi teden v decembru redno prihajale k plesnemu krožku ravno zaradi bližajočega

se nastopa v pravi kulturni dvorani, na pravem odru. Poleg vaj, ki so v novembru in začetku decembra potekale vsak teden, smo imeli dodatne vaje z vsemi nastopajočimi in s pianistko še ob sobotah dopoldne oz. včasih tudi med tednom popoldne.

Prišel je težko pričakovani dan, ko smo v nedeljo, sredi decembra, sodelovali pri premierni uprizoritvi spevoigre Kresniček.

Deklice so bile pred samim odhodom na oder, razumljivo, zelo nemirne in neučakane, saj je bil njihov ples na vrsti približno na sredini spevoigre. Porajalo se jim je ogromno vprašanj, tudi prihod na oder ni bil povsem enostaven, saj so nanj prihajale v dveh skupinah, vendar ne hkrati.

Za piko na i celotne spevoigre so ob koncu na oder pripeljale še »kres« in v prikupnem slogu sedle na rob odra, kjer so plesni dogodek zaključile z enostavnim gibanjem ob spremljavi pianistke in petjem zbora.

Za učenke prvega razreda je bila velika izkušnja nastopati pred polno

dvorano staršev in druge publike. Plesalke in starši so bili nad predstavo navdušeni. Učenke s tem niso pridobile le velike plesne izkušnje, ampak so razvijale svojo osebnost skozi socialni, intelektualni, čustveni in telesni vidik

Za sklep: Učencem, zlasti v prvem triletju, bi morali ponuditi čim več aktivnosti, s katerimi lahko na njim najbližji način bistveno prispevamo k njihovemu ustrežnejšemu razumevanju sveta oz. pojavov in izražanju lastnih občutij: plesni krožek je za tak razvoj ena lepih priložnosti.

#### Literatura

Sachs, C. (1997) *Svetovna zgodovina plesa*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.

Zagorc, M. (1992) *Ples – ustvarjanje z gibom*. Ljubljana: Fakulteta za šport.

Zagorc, M. (2006) *Ples v sodobni šoli*. Ljubljana: Fakulteta za šport.

Zagorc, M., in drugi (2008) *Ustvarjalno gibalna improvizacija*. Ljubljana: Fakulteta za šport.

